

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Kloosterstraat 12

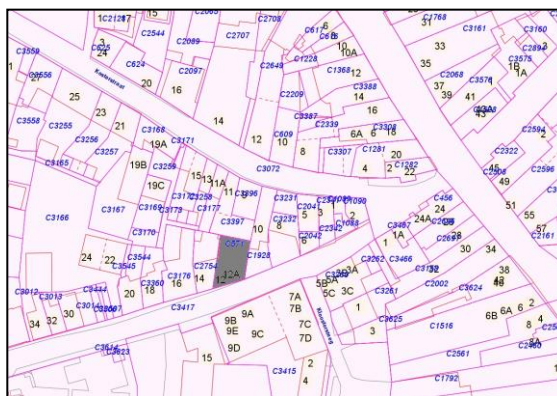
Monumentnummer : GM214

Straat : Kloosterstraat
Huisnummer : 12
Toevoeging : 12a
Postcode : 6981 CD

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 571

Naam object : ---
Bouwjaar : ca. 1650
Architect : nb
Bouwstijl : ---
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis-garage

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 13-2-2017
Datum aanwijzing : 20-2-2018

Situering

Rechter helft van een langere rij panden met een hoge begane grond en een zolder tussen topgevels, gelegen aan de noordzijde van de Kloosterstraat op een enigszins gerende plattegrond. Het pand is direct aan de straat gesitueerd.

Hoofdopzet

Eénlaags pand, de rechter van een rij van drie onder één doorlopend zadeldak tussen topgevels. Het pand heeft behalve een begane grond een zolder en een vliering, het is

deels onderkelderd. Achter het pand staat een uitbouw van één bouwlaag onder plat dak.

Historie

De Kloosterstraat is gelegen op de grens van de vroegste stadsuitleg uit de eerste helft van de dertiende eeuw en de in 1343 gestichte zuidelijke stadsuitbreiding.

Tegenover het pand is het voormalige Convent van Maria opten Grave gesitueerd, dat vanaf de achttiende eeuw tot 1933 in gebruik was als Kloosterkazerne, hetgeen de straatnaam verklaart. De Kloosterstraat wordt gekenmerkt door bebouwing van een of twee lagen met een kap, overwegend in gebruik als woonhuis. Kloosterstraat 12 is vermoedelijk tot stand gekomen na de secularisatie en splitsing van een groter perceel dat in eigendom was van de Carmelieten van Gelre. Het nog bestaande pand Kosterstraat 9 fungeerde in de late middeleeuwen als termijnhuis voor deze bedelorde en het is aannemelijk dat het stond op een groter perceel met een moestuin en dat zich uitstreckte tot aan de Kloosterstraat. Aan deze straat zal een stal of schuur hebben gestaan. In hoeverre na de secularisatie bij de bouw van het huidige pand gebruik is gemaakt van een oudere voorganger is echter onduidelijk.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het pand is afgaande op het metselwerk van de kelder en de aanwezige kapconstructie in de eerste helft van de zeventiende eeuw tot stand gekomen, waarna in de (late?) achttiende eeuw of negentiende eeuw een aanpassing aan de gevel en kap heeft plaatsgevonden. In 1949 zijn in de voorgevel de linker garagedeuren aangebracht op de plaats van een zesruits schuifvenster en een voordeur met bovenlicht. Naderhand is deze ingreep in het rechter deel van de gevel herhaald, ook ter plaatse van een zesruits schuifvenster en een voordeur met bovenlicht. In 2005 is de zolder van het pand verbouwd tot bovenwoning.

Exterieur

Kloosterstraat 12-12a is het rechter deel van een rij van drie huizen, nu in gebruik als garage, schuur en bovenwoning, onder één doorlopend zadeldak evenwijdig aan de straat. De voorgevel is van bakstenen gemetseld en gepleisterd met geheel links de entree tot de bovenwoning en rechts twee grote inrijopeningen met groene, aluminium roldeuren. In het midden van de gevel is onder de zinken mastgoot een hooiluikkozijn aanwezig dat met twee opgeklampte houten luiken in de kozijnspanning kan worden gesloten. De gevel is voorzien van drie gesmede staafankers en wordt aan de bovenzijde afgesloten met een kunststof bakgoot op gesmede gootbeugels. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde oude holle dakpannen.

In het voorste dakvlak staan net boven de goot drie identieke houten dakkapellen met twee tweeruits draairamen. De dakkapellen zijn in 2005 geplaatst.

De rechter zijgevel van het pand is een gemetselde, geschouderde topgevel, die aan de bovenzijde wordt beëindigd met een tuit. De ruggen van de gevel zijn met vlechtwerk afgewerkt en ter hoogte van de zolderbalklaag en de kapconstructie is de gevel voorzien van gesmede muurankers. De gevel is geheel met portlandcement afgewerkt. De

zijgevel van de in het verleden gesloopte aanbouw onder lessenaarsdak is rechts nog aanwezig en heeft een rug met vlechtwerk.

De achtergevel is slechts een meter boven de aanbouw aan de achterzijde zichtbaar en is geheel gepleisterd. De gevel is aan de bovenzijde zonder goot afgesloten. Een moderne dakkapel met buitendeur geeft toegang tot het dakterras op de aanbouw. De onderste helft van het achterste dakvlak is belegd met grijs gesmoorde oude holle pannen, de bovenste helft met rood gebakken oude holle pannen. In het dakvlak zijn in 2005 een zestal moderne tuimelramen aangebracht.

Interieur

Kelder

De kelder wordt bereikt via een bakstenen trap onder een luik in de garage. De kelder heeft een rechthoekige plattegrond en is gesitueerd onder het linker deel van het pand. Aan de voorzijde zorgt een kelderlicht voor ventilatie en daglicht. De kelder is voorzien van een betonnen vloer. Dit materiaal is ook gebruikt voor het kelderdek, bestaande uit enkele betonnen platen met stalen profielen evenwijdig aan de nokrichting. Het rommelige metselwerk van de kelder bestaat overwegend uit bakstenen van verschillend formaat in wild verband. Gelet op de baksteenhoogte gaat het overwegend om een 17de-eeuwse partij stenen.

Begane grond

De begane grond heeft een indeling met gang en moderne trap naar de verdieping links en een ongedeelde ruimte rechts die in gebruik is als garage.

waarin tegen de achtergevel een houten ladder toegang geeft tot de zolder. De samengestelde, eiken zolderbalklaag is in het zicht en bestaat uit boskant beslagen balken haaks op de gevel aan de straat. Van de vier balkvakken zijn in 2005 van drie vakken de kinderbinten verwijderd, in het tweede balkvak van links zijn de eiken kinderbinten behouden gebleven. Deze zijn ingekeept in de moerbalken. Het plafond tussen de balken en kinderbinten is met gipsplaat afgewerkt, de zoldervloer is in 2005 geheel vervangen en nergens in het zicht.

In de achtergevel geeft een moderne doorgang toegang tot een enkellaags aanbouw aan de achterzijde, die met een modern rolluik kan worden gesloten. De moerbalk die hier in de achtergevel is opgelegd vertoont aan de onderzijde het dichtgezette pengat van een verwijderde stijl.

Zolder

Op zolder is de kapconstructie vrij in het zicht en bestaat uit drie eiken dekbalkgebinten met krommers, korbeels en dekbalken die alle met gepende verbindingen met elkaar zijn verbonden. Houten toognagels zekeren het geheel. Aan de binnenzijde van de driehoek tussen korbeels, krommer en dekbalken zijn gehakte telmerken aangebracht, van links naar rechts oplopend genummerd. Aan de achterzijde met een rechte steekbeitel ingehakt, aan de straatzijde met een halvemaanvormige guts. De gebinten worden in dwarsrichting gestabiliseerd met eiken windschoren. Ten behoeve van een vlieringvloer is in 2005 een nieuwe constructie geplaatst met stalen tussenliggers en machinaal gezaagde kinderbinten toegepast die geheel aan het zicht is onttrokken.

De sporenparen zijn op het onderste zolderniveau veelal rechthoekig gezaagd en van eiken, maar er is ook geschild vuren gebruikt, afgewisseld met veel recent vervangen

sporen. Op het tweede zolderniveau is geen eiken toegepast, hier is geschild vuren rondhout gebruikt, afgewisseld met modern, machinaal gezaagd sporenhout. Halverwege zijn aan voor- en achterzijde zwaar gedimensioneerde gordingen van vurenhout aanwezig. In de nok is in 2005 een moderne gording geplaatst, de oorspronkelijke haanhouten zijn uitgevoerd als eiken delen die met gesmede spijkers op de sporen zijn getimmerd. Hiervan zijn nog enkele aanwezig.

Uit aanwezige foto's blijkt dat de linker bouwmuur (zijde Kloosterstraat 14) een vakwerkwand is met eiken stijlen en regels waartussen de vakken zijn gemetseld. Zeer opmerkelijk is het feit dat dit als siermetselwerk is uitgevoerd, mogelijk is hier sprake van meesterstukken van één of meerdere leerling-metselaars. Het bijzondere metselwerk gaat tegenwoordig schuil achter voorzetwanden.

De topgevel aan de rechterzijde is eveneens achter voorzetwanden verscholen en bezit een dichtgemetseld kloostervenster aan de straatzijde.

Bouwdossiers

25-04-1949 plan voor het verbouwen van een schuur tot garage
05-04-2005 verbouw bedrijfspand tot woning

Literatuur

Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 221
CPNR, *Kosterstraat 9 Doesburg*, mei 1990 (publicatie in eigen beheer)

Waardering

Het pand dateert uit de zeventiende eeuw en kent aanpassingen uit de twintigste eeuw. Het maakt deel uit van een rij van drie percelen onder één zadeldak. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de ouderdom, de stedenbouwkundig-historische relatie met de verkaveling en de bouwhistorie van het pand. Daarnaast is de ligging van belang direct aan de straat.

Het object Kloosterstraat 12-12a is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de bouwhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het pand is bouwhistorisch van belang als voorbeeld van een bedrijfsmatig gebouw daterend uit de zeventiende eeuw waarvan hoofdvorm en het constructieve casco goed bewaard zijn gebleven.

Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie als laatste van een rij huizen en daarom prominent aanwezig in het straatbeeld, alsmede vanwege de bouwhistorische en ruimtelijke samenhang met de drie buurpanden rechts langs de Kloosterstraat.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een historisch bedrijfsgebouw, gebouwd op het achtererf van een voormalig termijnhuis.